

Beurzen voor leerkrachten

Millenniumdoel 2 richt zich op basisonderwijs voor iedere jongen en elk meisje in 2015. Op dit moment hebben we dat doel nog niet bereikt. Wereldwijd gaan 80 miljoen kinderen niet naar school (Oxfam NOVIB, 2007).

Binnen het onderwijs is de persoon van de leerkracht erg belangrijk. Hij/zij is een professional, een deskundige met betrekking tot de verschillende vakken in de klas, didactiek, groepdynamica and pedagogiek (Bakker, C., & Rigg, E., 2004). Hij/zij is de sleutel naar kwalitatief goed onderwijs en heeft een voorbeeldrol richting de leerlingen.

Afgelopen jaar presenteerde Education International een verslag dat verwees naar de Recommendation concerning the Status of Teachers (1966) (Aanbeveling met betrekking tot de Status van Leerkrachten) en de Recommendation on the Status of Higher Education Teaching Personnel (1997) (Aanbeveling met betrekking tot de Status van Lesgevend Personeel Hoger Onderwijs). In dit verslag signaleert Education for All dat er vooruitgang geboekt is aangaande toegang tot basisonderwijs, maar dat er nog steeds veel obstakels te nemen zijn. Veel aspecten uit de eerdere rapportages (die van 1966 en 1997) zijn veronachtzaamd door regeringen.

Vorig jaar was er wereldwijd een tekort van 18 miljoen leerkrachten (UNICEF, in: Global Campaign for Education, 2006). Dit tekort heeft verscheidene oorzaken: pensionering van leerkrachten, niet genoeg nieuwe, aantredende leerkrachten – sommige landen bieden nu gratis onderwijs, wat een aanzienlijke toename van leerlingen betekent-, onaantrekkelijkheid van het beroep – lage salarissen in sommige landen, grote klassen, geweld in scholen, onvoldoende leermaterialen -, het relatief hoge percentage leerkrachten dat HIV-positief is of AIDS heeft en brain drain.

Zuid-Afrika is één van de landen, die lijden onder een tekort aan leerkrachten. In het voorjaar van 2007 startte de regering daarom het Fundza Lushaka – dit betekent 'Onderwijs de natie' – beurzenprogramma als onderdeel van een wervingscampagne, waarin het lesgeven promoot als 'career of choice' (carrièrekeuze) voor haar burgers. Capabele studenten in 'priority areas of need' (hulpgebieden, die voorrang hebben) kunnen solliciteren naar een beurs. Voor elk jaar dat zij deze ontvangen, werken zij na afloop van hun studie in een overheidsschool.

Dit voorstel vraagt het Ministerie van Buitenlandse Zaken om de mogelijkheden te onderzoeken van een beuzensysteem voor leerkrachten, (deels) betaald door geld voor ontwikkelingssamenwerking of andere fondsen van buitenaf.

Een dergelijk beuzenprogramma:

- vergroot de aantrekkelijkheid om leerkracht te worden/zijn in iemands eigen land (brain gain in plaats van brain drain)
- zorgt voor financiële ondersteuning van die studenten die zelf niet de financiële middelen hebben om een lerarenopleiding te bekostigen
- vermindert het tekort aan leerkrachten, met name in landelijk gelegen gebieden in sommige ontwikkelingslanden en bepaalde jaargroepen en/of vakken
- draagt door de opleiding van meer leerkrachten bij aan de toegang tot en kwaliteit van het onderwijs

Literature

Bakker, Cok, & Rigg, Elizabeth (2004). *De persoon van de leerkracht*. Zoetermeer: uitgeverij Meinema.

Education International (2006). *EI reports on status of teaching*. In: *Worlds of Education*, no 20, November-December 2006, pp. 8-9.

Global Campaign for Education (2006). *Leerkrachten scholen zich in wereldwijd onderwijs*. www.globalcampaignforeducation.nl

GCE-Nederland (Global Campaign for Education) (2006). *Scholingsconferentie: Elk kind heeft recht op een goede leraar, congresmap*. Den Haag: AOB, Save the Children Nederland, Onderwijsbond CNV, Edukans, Plan, N(O)VIB, & Global Campaign for Education.

Moon, Bob (2007). *Research analysis: Attracting, developing and retaining effective teachers: A global overview of current policies and practices*. UNESCO.

Oxfam NOVIB (2007). *Elk kind hoort in de klas*. www.oxfamnovib.nl

Pandor, Naledi (2007). *Address by the Minister of Education, Naledi Pandor, MP at the teacher recruitment campaign, University of Limpopo*. <http://www.education.gov.za>, 26 Mar 2007.

Parliamentary updates: WQ553 NA teacher bursaries. <http://www.education.gov.za>, 30 Mar 2007.